

Χρήστος Βλ. Γκόρτσος
Γενικός Γραμματέας ΕΕΤ

Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής και διεθνούς οικονομικής συγκυρίας που χαρακτηρίζεται από έντονη αστάθεια και αβεβαιότητα, ο ρόλος του τραπεζικού συστήματος για την ενίσχυση και σταθεροποίηση των οικονομιών αποκτά μείζονα σημασία. Στην Ελλάδα, την τελευταία δεκαετία βιώσαμε ριζικές αλλαγές στη δομή και τον τρόπο λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος, οι οποίες συνέβαλαν στην απελευθέρωσή του και σε ένα νέο τοπίο για τους καταναλωτές.

Αξίζει να θυμηθούμε ότι οι πρώτες μεγάλες αλλαγές έγιναν το '93, με την ένταξη του συστήματός μας στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χρηματοπιστωτικό Χώρο. Οι μεταρρυθμίσεις ενισχύθηκαν περισσότερο μετά τα μέσα του '90, με την προετοιμασία για ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ. Η διαδικασία απελευθέρωσης ολοκληρώθηκε στα 10 χρόνια που ακολούθησαν. Τελευταίο μέτρο ήταν η άρση των ποσοτικών περιορισμών για την καταναλωτική πίστη το καλοκαίρι του 2003. Κατά την ίδια περίοδο στον ελλαδικό χώρο πραγματοποιήθηκαν εξαγορές και συγχωνεύσεις τραπεζών, διαδικασία που ήταν επιβεβλημένη από τα πράγματα και την οποία έγκαιρα διείδε το ελληνικό τραπεζικό σύστημα και με επιτυχία έφερε σε πέρας. Επέδειξε δυναμισμό και προσαρμοστική ικανότητα στο μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον.

Αξίζει να τονίσουμε ιδιαίτερα την εξαπλώση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στα Βαλκάνια. Με εξαγορές, συμμετοχές και ίδρυση καταστημάτων, έχει πλέον έντονη παρουσία στην τραπεζική αγορά σχεδόν όλων των γειτονικών χωρών (Αλβανία, FYROM, Βουλγαρία, Ρουμανία κ.ά.). Η εξωστρέφεια αυτή συνέβαλε σημαντικά τόσο στη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου τους και τη διεύρυνση των πηγών κερδοφορίας τους, όσο και στην υποστήριξη του εκσυγχρονισμού των οικονομιών και των αγορών της περιοχής. Η Ελλάδα αναδείχθηκε σε κύριο φορέα υποστήριξης των ενεργειών για εναρμόνιση των τραπεζικών πρακτικών των χωρών αυτών με το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό περιβάλλον.

Το άρθρο του Διευθύνοντος Συμβούλου της Eurobank, Νικόλαου Νανόπουλου, εστιάζει ακριβώς στις διεθνείς τάσεις για τις τραπεζικές συγχωνεύσεις και εξαγορές και σε όσα αυτές σηματοδοτούν για το τραπεζικό περιβάλλον των χωρών της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Το συμπέρασμά του είναι πραγματικά διαφωτιστικό: Οι τάσεις στις χώρες αυτές δεν αναμένεται να διαφοροποιηθούν σημαντικά από τις διαφαινόμενες ευρωπαϊκές τάσεις στο πεδίο των διασυνοριακών εξαγορών και συγχωνεύσεων, ενώ οι τιμές στις οποίες αυτές θα πραγματοποιηθούν μελλοντικά θα είναι σημαντικά υψηλότερες από ό,τι στο παρελθόν. Μια τέτοια εξέλιξη ενδέχεται να ευνοήσει την οργανική ανάπτυξη των πιστωτικών ιδρυμάτων της περιοχής και όχι την άμεση εξαγορά ευμεγεθών υφιστάμενων ιδρυμάτων.

Στις διασυνοριακές εξαγορές και συγχωνεύσεις αναφέρεται και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, Μισέλ Πεμπρό, ως σημαντικό μοχλό για την προώθηση της ολοκλήρωσης του χρηματοπιστωτικού χώρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπογραμμίζει ιδιαίτερα την προτεραιότητα της άρσης των εμποδίων στις διασυνοριακές συναλλαγές, προκειμένου η ολοκλήρωση της ενοποίησης των 25 αγορών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να υλοποιηθεί. Επισημαίνει ακόμη ότι οι διασυνοριακές εξαγορές και συγχωνεύσεις αποτελούν μέσο για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, οι οποίες με τη σειρά τους δίνουν τη δυνατότητα στις τράπεζες να προσφέρουν στην πελατεία τους ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών με ευνοϊκότερα επιτόκια και χαμηλότερες προμήθειες.

Η συνεισφορά της ομιλίας του κ. Πεμπρό έγκειται στο γεγονός ότι αναδεικνύει την πολιτική διάσταση της εναρμόνισης του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού χώρου, εντοπίζοντας μια σειρά εμποδίων που συνεχίζουν να υφίστανται. Θεωρεί ότι η τραπεζική εποπτεία πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο που να μπορεί να αντιμετωπίσει όχι μόνο τις ανάγκες των μικρών παικτών που στηρίζονται περισσότερο στην τοπική (εθνική) πελατεία, αλλά και τις απαιτήσεις των μεγάλων και πολύπλοκων χρηματοπιστωτικών ομίλων που δραστηριοποιούνται διασυνοριακά.

Η προσέγγιση που προτείνει ο κ. Πεμπρό περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την ορθή και έγκαιρη μεταφορά, αλλά και την αποτελεσματική και συνεπή εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων σε εθνικό επίπεδο. Με αυτόν τον τρόπο ευθυγραμμίζεται με τις επιταγές της Λισαβόνας, οι οποίες δίνουν πρωταρχικό ρόλο στις εθνικές κυβερνήσεις για την επίτευξη των στόχων της μέχρι το 2010, προκειμένου να γίνει η οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης η πιο ανταγωνιστική παγκοσμίως. Η πολιτική προσέγγισή του διευρύνει το ρόλο των κυβερνήσεων, αποδίδοντάς τους μέρος της ευθύνης για την ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος.